

Protocol Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

Huiselijk geweld

Onder huiselijk geweld wordt het volgende verstaan:

'Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd. Geweld betekent in dit verband aantasting van de persoonlijke integriteit. Onderscheid wordt gemaakt tussen geestelijk en lichamelijk geweld (waaronder seksueel geweld)'. *Bron: Nota Privé Geweld – Publieke Zaak. Een nota over de gezamenlijke aanpak van huiselijk geweld. 2002*

In dit protocol gaat het om huiselijk geweld en mishandeling, waarbij jongeren betrokken zijn. Dit betekent, dat de meest voorkomende signalen betrekking zullen hebben op het getuige zijn van geweld, het slachtoffer zijn van mishandeling, loverboys en verkeringsgeweld. Jongeren die opgroeien in een gewelddadig gezin voelen de spanning, horen de kreten, zien de verwondingen, willen tussenbeide springen en kunnen daardoor ernstige psychische schade oplopen. Naast het getuige zijn van geweld in de thuissituatie kunnen jongeren ook zelf het slachtoffer zijn van het geweld. Het slachtoffer worden van loverboys bestaat eruit dat de jongere (meestal een meisje) door haar "vriend" (loverboy) wordt versierd met als doel haar te dwingen zich te prostitueren. De term verkeringsgeweld spreekt voor zich, waarbij het goed is op te merken dat de pleger van verkeringsgeweld tevens slachtoffer kan zijn van huiselijk geweld.

Vormen van mishandeling

- **lichamelijke mishandeling:**
de jongere wordt geslagen, geschopt, geknepen, gebrand en dergelijke;
- **psychische mishandeling:**
de jongere wordt afgewezen, geterroriseerd, aangezet tot afwijkend en/of anti-sociaal gedrag, gepest, getreiterd, gekleineerd; aan het kind worden extreem hoge eisen gesteld, een juiste vorm van onderwijs wordt onthouden;
- **seksuele mishandeling:**
de jongere wordt gedwongen seksuele handelingen te ondergaan, seksuele handelingen uit te voeren, getuige te zijn van seksuele handelingen van anderen of wordt gedwongen te kijken naar pornografisch materiaal;
- **lichamelijke verwaarlozing:**
de jongere wordt (medische) verzorging en/of veiligheid onthouden, het kind krijgt onvoldoende voedsel en kleding;
- **psychische verwaarlozing:**
de jongere wordt geestelijk verwaarloosd, geïsoleerd, genegeerd; koestering wordt onthouden en er is nooit aandacht of tijd voor de jongere.

Vaak komen verschillende vormen van kindermishandeling tegelijkertijd voor.

Kindermishandeling is:

- elke vorm van, voor de minderjarige, bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard,
- die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of onvrijheid staat, actief of passief, opdringen
- waardoor ernstige schade wordt of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek psychisch letsel. Hieronder vallen ook verwaarlozing en onthouden van essentiële hulp, medische zorg en onderwijs. (*Wetsontwerp Wet op de jeugdzorg 2004*)

Route bij een vermoeden van huiselijk geweld/ kindermishandeling

Fase 1: vermoeden (zie sub. Fase 1)

- signalen inventariseren
- intern overleg (bijv. vertrouwenspersoon, jeugdarts, mentor)
- evt. leerling extra observeren
- evt. gesprek met leerling (beloof geen geheimhouding)
- observeer de omgeving van de school (loverboys)

Fase 2: overleg

- plan van aanpak maken in (bestaand) overleg(groep)
- gegevens inventariseren en bespreken van de informatie
- aan de vertrouwensrelatie met leerling blijven werken
- advies vragen bij het AMK (*Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling*)

Fase 3: uitvoering

- uitvoering plan van aanpak
- evt. met ouders praten (na instemming van de leerling)
- advies vragen bij de politie
- bespreking van de resultaten in de overleggroep
- inschakelen van jeugdarts/ sociaal verpleegkundige van de GGD, schoolmaatschappelijk werk, Bureau Jeugdzorg (BJZ)

Fase 4: beslissing

- bij bevestiging vermoeden/ blijvend vermoeden
- hulp op gang brengen/ verwijzen (in overleg met leerling)
- melden bij AMK
- bespreek met leerling elke volgende stap, eventueel het doen van aangifte

Fase 5: evaluatie

- in de overleggroep de gang van zaken evalueren

Fase 6: nazorg

- blijf contact met de leerling houden
- eventueel leerling opnieuw inbrengen in de overleggroep

N.B. Elke persoon houdt op elk moment de mogelijkheid en de verantwoordelijkheid om contact op te nemen met het AMK, voor consultatie of melding. U kunt niet meer zelf melden bij de Raad voor de Kinderbescherming, dit kan alleen via BJZ(bureau jeugdzorg) en AMK.

sub Fase 1: de docent heeft een vermoeden

De bron van het vermoeden van huiselijk geweld/ kindermishandeling kan zijn:

- a** gedrags- en/ of andere signalen die de leerling laat zien (zie bijlage 2: signalenlijst);
- b** iemand (bv. een andere leerling) vertelt u een zorgwekkend verhaal over een leerling;
- c** een leerling neemt u in vertrouwen over de eigen situatie;
- d** loverboys in de omgeving van de school.

Ad a/b Als u een vermoeden heeft, of een ander vertelt u een zorgwekkend verhaal over een leerling, dan:

- **observeert** u of de leerling opvallend gedrag vertoont of onverklaarbare lichamelijke afwijkingen heeft, zoals blauwe plekken, schaaf- of brandwonden, herhaalde botbreuken, ander letsel zoals doofheid, mank of moeizaam lopen, hoge spierspanning. Kijk ook goed naar de ouder-kind relatie (zie bijlage 2: signalenlijst);
- **noteert** u wat u aan opvallend gedrag bij de leerling opmerkt. Inventariseer de signalen: welke, hoe lang en hoe vaak, is er sprake van een plotselinge of geleidelijke gedragsverandering. Dit worden uw persoonlijke aantekeningen (zie observatiepunten bijlage 1).
- **overlegt** u met mensen die u **informatie** kunnen geven, zoals de mentor, de leerlingbegeleider, de interne vertrouwenspersoon, de jeugdarts van de GGD. Houd in dit stadium het aantal mensen met wie u de vermoedens bespreekt beperkt.
- blijft u aan de **vertrouwensrelatie** met de leerling bouwen. U kunt eventueel een gesprek met de leerling voeren over uw zorgen (zie aanbevelingen).
- bepaalt u een **tijdslimiet** voor deze fase (maximaal één maand).

Ad c Als een leerling u in vertrouwen neemt, dan:

- **luistert** u rustig naar hetgeen de leerling u te vertellen heeft en u probeert niet te emotioneel te reageren. U neemt de leerling serieus en spreekt u zorgen uit.
- **noteert** u wat de leerling verteld heeft. Dit worden uw persoonlijke aantekeningen.
- houdt u **contact** met de leerling en vraagt ook wat de jongere zelf zou willen;
- zie verder onder a/b.

Ad d Als er loverboys in de omgeving van de school gesignaleerd zijn:

- **observeert** u of de leerling opvallend gedrag vertoont, bijvoorbeeld geobsedeerd door sex, heeft dure spullen (zie bijlage 2);
- gaat u **in gesprek** met de leerling;

- **overlegt** u met mensen die u **informatie** kunnen geven, bijvoorbeeld de politie, de Stichting prostitutie projecten;
- zie verder ad a/b.

Aan het einde van deze fase besluit u:

1. Het vermoeden is onterecht/ ongegrond

Er is een andere reden voor het gesignaleerde gedrag. Zoek uit wat er wel aan de hand is. Blijf contact houden met de leerling en blijf alert.

2. Er is twijfel over/ geen bevestiging van het vermoeden

Blijf nauwkeurig registreren wat u bij de leerling opvalt of wat u verteld wordt. Bekijk na twee maanden uw aantekeningen en bespreek de leerling opnieuw.

3. Het vermoeden wordt bevestigd of versterkt

Dit wordt ingebracht in de overleggroep (fase 2).

Vastgesteld door de directie met instemming

MR SCO d.d.

GC d.d.